

De olijfboom is niet de vijgenboom

In Romeinen 11:21-27 lezen we het volgende: “Want indien God de natuurlijke takken niet gespaard heeft, Hij zal ook u niet sparen. Let dan op de goedertierenheid Gods en zijn gestrengheid: over de gevallen gestrengheid, maar over u goedertierenheid Gods, indien gij bij de goedertierenheid blijft; anders zult ook gij weggekapt worden. Maar ook zij zullen, wanneer zij niet bij hun ongeloof blijven, weder geënt worden; God is immers bij machte hen opnieuw te enten. Want indien gij uit de wilde olijf, waartoe gij naar uw natuur behoort, weggekapt en tegen uw natuur op de edele olijf geënt zijt, hoeveel te meer zullen dezen, naar hun natuur, op hun eigen olijf geënt worden. Want, broeders, opdat gij niet eigenwijs zoudt zijn, wil ik u niet onkundig laten van dit geheimenis; een gedeeltelijke verharding is over Israël gekomen, totdat de volheid der heidenen binnengaat, en aldus zal gans Israël behouden worden, gelijk geschreven staat: De Verlosser zal uit Sion komen, Hij zal goddeloosheden van Jakob afwenden. En dit is mijn verbond met hen, wanneer Ik hun zonden wegneem.”

Zijn de christenen bij Israël gevoegd?

Deze passage heeft tot de gedachte geleid dat gelovigen uit de volken, dat wil zeggen niet-Israëlieten, bij Israël zijn gevoegd.

Dan zou ook de kerk of de gemeente, waarover in het Nieuwe Testament veel geschreven is, in die visie van Adam af hebben bestaan. Deze opvatting kent daardoor geen verschil tussen de positie van Israël en die van de gemeente, noch tussen de beloften voor Israël en die voor de gemeente, of de toekomst voor Israël en die voor de gemeente. Men gaat er van uit dat de olijfboom een beeld van Israël is en dat dus de tegennatuurlijke takken in dit beeld aan Israël zijn toegevoegd. Er zijn bij verschillende groepen christenen natuurlijk gradaties. Bij de ene is op enkele punten wat meer inzicht aanwezig dan bij de andere.

Het is dan wel de vraag of de gelovigen van Adam tot Abraham ook bij Israël zijn gevoegd. Dat is namelijk onmogelijk geweest, daar Israël vóór Abraham niet bestond. Zij konden ook niet deel hebben aan het verbond met Abraham, want dat was er nog niet. Behoorden zij wel tot de gemeente (of kerk)? Waarop was die gemeente dan gebouwd? Het fundament kan niet dat van de apostelen en profeten zijn geweest, want de apostelen waren er nog niet. Ook kan Jezus Christus niet de hoeksteen zijn geweest, want als zodanig was Hij nog niet geboren en bekend. En waaraan zijn zij toegevoegd en wanneer?

We zien dat het moeilijk te verdedigen is dat de gelovigen van alle tijden tot één en dezelfde gemeente behoorden en allemaal bij Israël zijn gevoegd.

Het doel van Romeinen 9, 10 en 11

De hoofdstukken 9, 10 en 11 in deze brief handelen inderdaad over Israël. Vanaf hoofdstuk 1 heeft de apostel geschreven over de weg tot de verlossing en het heil door Jezus Christus voor een verloren mensenkind, zowel uit Israël als uit de volken. Dat leidde tot de vraag of Israël, als het vanouds uitverkoren volk, dan geen bijzondere rechten had en of het wel juist was dat er voor heidenen en Joden eenzelfde weg tot heil werd voorgesteld. Daarop wijdde de

apostel de genoemde drie hoofdstukken aan de vraag hoe het dan met Israël stond.

Israëls herstel is zeker

Er is hoop voor Israël. Wat God aan Abraham, Isaak en Jakob en hun nageslacht heeft beloofd, zal eenmaal vervuld worden.

Zoals vers 25 van Romeinen 11 zegt, is er wel voor een deel over Israël verharding gekomen, maar dat kent een "totdat". Als de volheid van de heidenen zal zijn ingegaan, zal gans Israël behouden worden. De Here had al door Jeremia gezegd: "Als de hemel boven te meten is en de fundamenten der aarde beneden na te speuren zijn, dan zal Ik heel het nageslacht van Israël verwerpen om al hetgeen zij gedaan hebben, luidt het woord des HEREN." (Jeremia 31:37)

En Gods belofte in Jeremia 31:34 is: ".....zij allen zullen Mij kennen, van de kleinste tot de grootste onder hen, luidt het woord des HEREN, want Ik zal hun ongerechtigheid vergeven en hun zonde niet meer gedenken."

Maar het herstel van Israël is nu niet het onderwerp.

Hoe het nu met Israël is gesteld

In Romeinen 11 wijst de apostel op de verwachting die er zeker voor Israël is. Maar ook vinden we in dit hoofdstuk:

Vers 7: Israël heeft niet verkregen, wat het zocht,
Vers 8: Israël is verhard en heeft ogen, die niet zien,
Vers 11: Door hun val is het heil tot de volken gekomen.
Vers 12: Hun val is de rijkdom van de wereld,
Vers 15: Hun verwerping is de verzoening der wereld,
Vers 17: Zij zijn als takken afgebroken,
Vers 21: God heeft hen niet gespaard,
Vers 25: Er is over hen verharding gekomen.

Indien de gedachte dat de christenen bij Israël zijn gevoegd juist is, zouden de christenen:

Vers 7 Niet verkrijgen wat zij zoeken,
Vers 8 Verhard zijn en niet zien,
Vers 11 Behoren bij een volk dat gevallen is,
Vers 12 zie vers 11,
Vers 15 Verworpen zijn,
Vers 17 Afgebroken zijn,
Vers 21 Door God niet gespaard worden,
Vers 25 Onder de verharding gekomen zijn.

En dat is het omgekeerde van hetgeen de apostel bedoelde te zeggen.

Schriftplaatsen, die niet te rijmen zijn met de gedachte, dat de gelovigen bij Israël zijn gevoegd.

Er zijn meer schriftplaatsen, die een dergelijk probleem opleveren: "Nog andere schapen heb Ik, die niet van deze stal zijn; ook die moet Ik leiden en zij zullen naar mijn stem horen en het zal worden een kudde, een herder." (Johannes 10:16)

Wat bedoelde de Here?

Hij had als Herder zijn eigen (gelovige) schapen uit de stal Israël geleid. Er zouden schapen die niet uit de stal Israël waren (heidenen dus) bij hen worden gevoegd tot één kudde. Van die kudde schapen heeft de Here in Johannes 10:27 en 28 gezegd: "Mijn schapen horen naar mijn stem en Ik ken ze en zij volgen Mij, en Ik geef hun eeuwig leven en zij zullen voorzeker niet verloren gaan in eeuwigheid en niemand zal ze uit mijn hand roven."

Als de christenen bij Israël zouden zijn gevoegd, is de kudde een beeld van Israël en dat zou betekenen dat de Israëlieten niet verloren zullen gaan.

Is dat bijbels? Beslist niet.

Verbonden aan een verkeerd geslacht?

We mogen ons ook afvragen, wat Petrus in Handelingen 2 bedoelde met zijn woorden: "Laat u behouden uit dit verkeerde geslacht". Door bekering en doop in de naam van Jezus Christus zouden de hoorders zich los maken van dat verkeerde Joodse geslacht en toegevoegd worden aan de gemeente (zie vers 47). Aan welke gemeente werden zij toegevoegd? Aan de gemeente van Israël?

Onmogelijk. Zij waren van geboorte Israëlieten en moesten zich volgens de woorden van Petrus juist van hun ongelovige volksgenoten losmaken. Men kan niet toegevoegd worden aan een groepering waar men door geboorte reeds toe behoort. De gemeente waaraan zij werden toegevoegd, kan dus niet Israël zijn. Als de christenen uit de volken bij Israël gevoegd zouden zijn, zouden zij bij het verkeerde (Israëlitische) geslacht gevoegd zijn, het omgekeerde van wat Petrus bedoelde.

Toegevoegd aan hen, die onder de toorn liggen?

In 1 Thessalonicenzen 2:16 heeft Paulus over Israël geschreven: "De toorn is over hen gekomen tot het einde".

Zijn de christenen, toen zij geloofd hebben, toegevoegd aan dat volk waarover de toorn Gods gekomen is tot het einde? Men moet wel inzien dat dit een geheel verkeerde opvatting is.

Verenigd met een ongelovig en ongehoorzaam geslacht?

De apostel maakte in vers 25 en 26 van Romeinen 11 duidelijk dat te zijner tijd geheel Israël behouden zal worden. Zijn de christenen dan nog niet behouden? Als dat zo is, zijn het nog geen christenen. Of meent iemand dat een christen een verloren mensenkind is? Dat is dan een opvatting die vierkant tegen de Schrift ingaat.

Heeft de Here heidenen die geloofd hebben, gevoegd bij een grotendeels ongelovig geslacht, waarvan in de toekomst slechts een overblijfsel behouden zal worden? Is dat de gemeente Gods, een menging van gelovigen met ongelovig Israël? Wie dat denkt, heeft niet de minste notie van wat de Schrift over de gemeente leert.

Bestaat Israël uit geheiligden in Christus?

Maar hoe stelt de Schrift ons de gemeente voor?

In de eerste brief aan de Korinthiërs richtte Paulus zich tot “de gemeente Gods te Korinthe” (1 Kor. 1:2). Daaraan voegde hij de volgende woorden toe: “...de geheiligden in Christus Jezus, de geroepen heiligen met allen, die allerwege de naam van onze Here Jezus Christus aanroepen, hun en onze Here.”

De gemeente bestaat dus uit geheiligden, gelovigen, bekeerde mensen. Als de christenen bij Israël zijn gevoegd, behoren de christenen met alle Israëlieten tot Israël. Hoe kunnen zij dan een brief ontvangen, die aan de geheiligden gericht is? Alle Israëlieten zijn toch niet geheiligden in Christus Jezus! Kennelijk vormen die geheiligden in Christus Jezus toch een aparte groep, een gemeente, die van Israël onderscheiden moet worden.

Heeft Paulus van Israël het fundament gelegd?

In 1 Korinthiërs 3:9 noemde Paulus de gemeente “Gods gebouw”.

In vers 10 zei hij dat hij als een wijs bouwmeester het fundament had gelegd en in vers 11 dat Jezus Christus het fundament is.

Als de gemeente bij Israël is gevoegd, kan dan gezegd worden dat Paulus daarvan het fundament heeft gelegd, namelijk Jezus Christus? Onmogelijk!

Is Israël een tempel Gods in de Geest?

In vers 16 van 1 Korinthiërs 3 zei de apostel dat de gemeente in Korinthe Gods tempel was en dat de Geest van God daarin woont. Dezelfde voorstelling gaf hij in Efeziërs 2:19-22 met de volgende woorden: “Zo zijt gij dan geen vreemdelingen en bijwoners meer, maar medeburgers der heiligen en huisgenoten Gods, gebouwd op het fundament van de apostelen en profeten, terwijl Christus Jezus zelf de hoeksteen is. In Hem wast elk (beter vertaald met het gehele) bouwwerk, goed ineensluitend, op tot een tempel, heilig in de Here, in wie ook gij mede gebouwd wordt tot een woonstede Gods in de Geest.”

Als de christenen bij Israël zijn gevoegd, moet met dat bouwwerk Israël bedoeld worden. Is Israël dan Gods tempel en woont God door zijn Geest in Israël? Heeft Hij op de Pinksterdag zijn Geest aan de Israëlieten gegeven? We weten dat het anders is. Het volk Israël is niet een tempel van God.

Israël is niet gedoopt en is niet één in Christus.

Aan de gelovigen in Galatië schreef Paulus in Galaten 3:27-28: “Want gij allen, die in Christus gedoopt zijt, hebt u met Christus bekleed. Hierbij is geen sprake van Jood of Griek, van slaaf of vrije, van mannelijk en vrouwelijk: gij allen zijt immers één in Christus Jezus.”

Als de gelovigen bij Israël zijn gevoegd, wordt hier gezegd.....

Dit kan gewoon niet. Israël is niet gedoopt, heeft niet geloofd, is niet met de christenen één in Christus. De opvatting dat de christenen bij Israël zijn gevoegd, is niet vol te houden noch met de Schrift te verdedigen.

De vergissing: De olijfboom stelt niet Israël voor.

Maar er staat toch in Romeinen 11 dat de gelovigen op de olijfboom geënt zijn. Zeker, maar de conclusie, dat de olijfboom Israël is, blijkt verkeerd te zijn. In dat beeld zelf wordt Israël niet door de boom, maar door de afgehouden takken voorgesteld. Voor Israël wordt een andere boom als beeld gebruikt. We vinden dat in Lukas 13:6-9: “En Hij sprak deze gelijkenis: Iemand bezat een vijgenboom, die in zijn wijngaard was geplant, en hij kwam om vrucht daaraan te zoeken en vond er geen. En hij zeide tot de

wijngaardenier: Zie, het is nu al drie jaar, dat ik vrucht aan deze vijgenboom kom zoeken en ik vind ze niet. Hak hem om! Waarom zou hij de grond nutteloos beslaan? Hij antwoordde en zeide tot hem: Heer, laat hem nog dit jaar staan, ik zal er eerst nog eens omheen graven en er mest bij brengen, en indien hij in het komende jaar vrucht draagt, dan is het goed, maar anders, dan moet gij hem omhakken.”

Waarom een vijgenboom in een wijngaard?

In Jesaja 5:1-7 heeft de Here Israël als een wijnstok voorgesteld: “Ik wil van mijn geliefde zingen, het lied van mijn beminde over zijn wijngaard. Mijn geliefde had een wijngaard op een vruchtbare heuvel; hij spitte hem om, zuiverde hem van stenen, beplante hem met edele wijnstokken, bouwde daarin een toren en hieuw ook een perskuip daarin uit. En hij verwachtte, dat de wijngaard goede druiven zou voortbrengen, maar hij bracht wilde druiven voort. Nu dan, inwoners van Jeruzalem en mannen van Juda, spreekt toch recht tussen Mij en mijn wijngaard. Wat was er nog aan mijn wijngaard te doen, dat Ik er niet aan gedaan heb? Waarom verwachtte Ik, dat hij goede druiven zou voortbrengen, en bracht hij wilde druiven voort? Nu dan, Ik wil u doen weten, wat Ik met mijn wijngaard ga doen: zijn doornhaag wegnemen, opdat hij verwoest worde; zijn muur doorbreken, opdat hij vertrapt worde; Ik zal hem tot een wildernis maken, hij zal gesnoeid noch behakt worden, zodat er dorens en distels opschieten; en Ik zal de wolken gebieden, dat zij op hem geen regen doen vallen. Welnu, de wijngaard van de HERE der heerscharen is het huis Israëls, en de mannen van Juda zijn de planten waarin Hij vreugde heeft; Hij verwachtte goed bestuur, maar zie, het was bloedbestuur; rechtsbetrachting, maar zie, het was rechtsverkrachting.”

Israël heeft als wijnstok gefaald. We begrijpen daardoor ook, waarom de grote Zoon van Israël gezegd heeft “Ik ben de ware wijnstok” (Johannes 15). Hij heeft wel vrucht voor God gedragen.

De vijgenboom in de wijngaard is het beeld van de Joden, die uit de Babylonische ballingschap mochten terugkeren en met wie God als het ware een nieuw begin heeft gemaakt. Zij werden wel geplant op de plaats waar voorheen de wijnstok Israël was, maar het was niet een volledig herstel van het volk, niet een opnieuw uitbotten van de oorspronkelijke wijnstok. Het was slechts een kleine rest die terugkeerde en niet in vrijheid, want zij bleven onder het gezag van de Perzische vorsten. Het was dus het planten van een vijgenboom in de wijngaard, de plaats van de oorspronkelijke wijnstok.

Zouden zij als vijgenboom wel vrucht voor God dragen, waar zij als wijnstok gefaald hadden? De gelijkenis in Lukas 13 geeft het antwoord. De Here Jezus heeft drie jaren vrucht gezocht, maar niet gevonden. Ook het werk na zijn hemelvaart door de Heilige Geest, die de apostelen deed getuigen, baatte niet. Daarom is de boom in het jaar 70 omgehakt, toen Titus Jeruzalem heeft ingenomen en verwoest.

Hetzelfde beeld vinden we in Mattheüs 21:19-21: “En daar Hij een vijgenboom aan de weg zag staan, ging Hij erheen, doch Hij vond niets daaraan, dan alleen bladeren. En Hij zeide tot hem: Nooit groeie aan u enige vrucht meer, in eeuwigheid! En terstond verdorde de vijgenboom. En toen de discipelen dat zagen, verwonderden zij zich en zeiden: Hoe is de vijgenboom zo terstond verdord? Maar Jezus antwoordde en zeide tot hen: Voorwaar, Ik zeg u, indien gij geloof hebt en niet twijfelt, zult gij niet alleen doen wat met de vijgenboom is gebeurd, maar zelfs indien gij tot deze berg zegt: Hef u op en werp u in de zee, het zal geschieden.”

Ook daar is de boom een beeld van Israël. Zoals de vijgenboom met zijn bladerpracht vrucht beloofde, maar niet voortbracht, leek ook Israël met zijn vele synagogen en Schriftgeleerden vromer dan ooit, maar vrucht voor God was er niet.

De vijgenboom in de gelijkenis van Lukas 13 moest als ondeugdelijk omgehakt worden, en de vijgenboom in Mattheüs 21 verdorde als een oordeel door Christus, in beide gevallen een beeld van de (tijdelijke) verwerping van Israël.

De vijgenboom werd omgehakt, de olijf echter niet.

De ondeugdelijke vijgenboom moest omgehakt worden.

Als de olijfboom in Romeinen 11 Israël voorstelt, waarom wordt dan niet gezegd dat hij niet deugt en omgehakt moet worden?

Juist in Romeinen 11 wordt over de verwerping van Israël uitgeweid. Als de olijf daar een beeld van Israël is, waarom wordt hij dan zo gunstig voorgesteld?

Het antwoord is dat de olijfboom in Romeinen 11 niet een beeld van Israël is. In dat hoofdstuk zijn de natuurlijke takken het beeld van Israël, maar is de boom het beeld van het werk van de Heilige Geest, die door profeten het getuigenis van Gods Woord door de eeuwen heen gevormd en bewaard heeft en in deze tijd door de christenen nog voortzet.

Israël is als getuigenis door de Here terzijde gesteld; het spreken in vreemde talen op de Pinksterdag is het teken dat de Here niet langer door Israël, maar door de gemeente het getuigende werk van zijn Geest laat voortzetten, voortbouwend op het Woord Gods van oude tijden af. Niet het Hebreeuws, maar de talen van de heidenen zou de Geest voortaan gebruiken. Desondanks staat het christelijk getuigenis niet los van het woord dat God door de profeten in Israël van oude tijden af gesproken heeft, het is daarvan zelfs de voortzetting. En zo kon er gezegd worden, dat de christenen op de (gezegende) olijfboom geënt zijn.

Als straks de gemeente wordt opgenomen en het overblijfsel van Israël tot de Here terugkeert, zullen zij de plaats in het getuigenis weer innemen en dus weer geënt worden.

De gemeente is niet Israël.

Zij neemt als getuige op aarde de plaats van Israël in. Maar alleen als getuige van het Woord Gods en van het heil. Zij is het lichaam van Christus. Dat is Israël nooit geweest en zal het ook nooit worden. Wonderlijk groot en heerlijk zijn de positie, de toekomst en de zegeningen van de gemeente, zoveel heerlijker als de positie van Asnath bij Jozef heerlijker was dan de plaats van zijn broers. (Genesis 41:45)

Uit de overtuiging dat de gemeente de voortzetting van Israël is, zijn meerdere conclusies getrokken, ook op het gebied van de leer.

Nu blijkt dat de gemeente niet de voortzetting van Israël is en de christenen niet bij Israël zijn gevoegd, is het noodzakelijk de bedoelde conclusies en leerstellingen in het licht van Gods Woord opnieuw te bezien. Het vereist moed en trouw om de fouten te erkennen, maar de Here wil die geven aan wie daarom bidden.

J. Ph. Buddingh, uittreksel uit broodje van juli 2009.

www.Jezusverlosser.nl.